

SFRO NYTT

SVENSKA FLOTTANS RESERVOFFICERSFÖRBUND

December 2003

Flexibelt arbetsliv med två arbetsgivare

Sommarskolan i Skåne

Förbundets frivilligstatus under omprövning

Sjötjänst i kretsarna

SFRO-NYTT

Organ för Svenska Flottans Reservofficersförbund. Tidningen distribueras till samtliga medlemmar i SFRO.

Manus mottages tacksamt. Redaktionen förbehåller sig dock rätten att redigera och förkorta inkommet material.

Återgivande av publiceras material medges med angivande av källan.

Ansvarig utgivare:
Girion Blomdahl
tel. 08-26 49 74

Utgivning: 4 nr per år

Redaktör:
Anne Larsson

SFRO kansli:
Anne Larsson, kanslichef
tel: 08-788 79 35
fax: 08-788 79 75
E-post: kansli@sfro.se

Postadress:
Box 5417
114 84 Stockholm

Besöksadress:
Artillerigården, Riddargatan. 13,
ingång A. Besök enl. ö.k.

Hemsida: www.sfro.se

Glöm ej att adressändra till kansliet.

Tryck:
Edhagens grafiska,
Gårdsvägen, Solna

ISSN 1403-509X

SFRO hälsar nya medlemmar välkomna:

Fredric Blommé, född 1979
Johan Edlund, född 1962
John Forsell, född 1981
Evelina Helgesson, född 1981
Christian Hoas, född 1982
Magnus Källkvist, född 1963
Erik Norberg, född 1981
Gustaf Nybleaus, född 1962
Christian Paradis, född 1982
Anders Quarfordt, född 1981
Nils Rosendahl född 1981
Johan Sjöstrand, född 1980
Alexander Thorén, född 1980
Viktor Tornberg, född 1981
Johan Wachtmeister, född 1981
Johan Wennerholm, född 1968
Filip Yliheikkilä, född 1980
Thomas Åkerlind, född 1980

Nya ständiga medlemmar:

Claes Berglund
Niklas Fogdestam
Ulf Olausson
Lars Öhman

Kom ihåg vid lämning av material till SFRO-nytt:

Text:

- * I Word eller monterad i e-mail
- * Texten skall vara färdig för tryck
- * Ca 4 000 tecken i 12 pkt (ca 1,5 A4) motsvarar ungefär 1 helsida exkl bilder
- * Glöm ej att uppge artikelförfattare

Bilder:

- * Originalbilder
- * Pappersbilder alternativt digitala bilder med högsta upplösning i jpeg, tif eller gif
- * Klistra aldrig in bilder i texten
- * Glöm ej att uppge fotograf och vid tveksamheter, vem/vad bilden föreställer och i vilket sammanhang den är tagen

- * Ange om Du vill ha text/bilder i retur
- * Försök leverera bilder och text samtidigt

Respektera manusstopp!

Förbundsstyrelsen och kanslichefen önskar alla läsare en God Jul och ett Gott Nytt År!

Omslag:
RO/kn Mikael Holm, flottiljadjutant på 2. ytstridsflottiljen
Foto: 2. ytstridsflottiljen

In Memoriam

**Björn F A:son Scholander
Billy Bönnelyche**

har lämnat oss.

Svenska Flottans
Reservofficersförbund
hedrar deras minne.

**Manusstopp
15 februari !**

Titta gärna in på www.sfro.se.

Trägen vinner

Den nya Försvarsmakten fortsätter att utvecklas och ett ny struktur på insatsorganisationen håller på att växa fram. Utlandsstyrkan kommer att integreras i insatsorganisationen och Försvarsmaktens huvuduppgifter kommer att bli tydligare. Samtidigt arbetar Försvarsmakten med att ta fram underlag för Försvarsbeslut 04 samt förbereder en ny grundorganisation.

Omfattande arbete har givit resultat

En viktig del inför det nya försvarsbeslutet är det betänkande som Skolreformsutredningen har lämnat. Utredningens betänkande kommer efter avslutat remissarbete att ligga till grund för en proposition och senare ett riksdagsbeslut. Reservofficersförbunden har, liksom tidigare i Personalförsörjningsutredningen, varit mycket delaktiga i utredningens arbete och vi kan nu se ett betänkande som till största delen är i linje med vår uppfattning.

De viktigaste delarna i betänkandet är:

- att låta det nuvarande reservofficersprogrammet, som är en produkt av personalförsörjningsutredningen, få fortsätta orört så att det skapas tillräckligt med erfarenhet för att kunna utvärderas,
- att se till att vidareutbildningen av reservofficerare finns kvar, det vill säga Taktisk kurs (ROK 5) samt Högre reservofficerskurs (ROK 4). Därtill bör det skapas ett ChP-R på Försvarshögskolan, det vill säga ett komprimerat, kortare chefsprogram för reservofficerare,
- att skapa ett direkt civilt meritvärde av reservofficersutbildningen som

skall underlätta för reservofficeren att efter tre års militär utbildning, erhålla plats på universitet och högskola,

- att återinföra en aspirantskola parallellt med värnpliktsystemet, något som tidigare visat sig vara framgångsrikt i flottan,
- att förändra Officersförordningen 27§ så att reservofficerarnas tjänstgöring inte begränsas till 3 år per 8 årsperiod,
- att utbildningarna av reservofficerare och yrkesofficerare även i framtiden bör vara åtskilda och samläsning under den grundläggande utbildningen endast skall ske när detta inte inverkar negativt på det slutgiltiga utbildningsmålet för reservofficerarna,
- att akademiska poäng för reservofficersutbildningen kan välkomnas, under förutsättning att detta inte blir styrande för utbildningen,
- att förbundet anser att reservofficerare inte skall direktrekryteras då Försvarsmakten söker en specifik kompetens, utan kompetenstillförseln istället bör ske genom att FM inventerar sina reservofficerarna och söker personer i första hand från denna personalgrupp.

Förbundet anser att många av de övriga svar som utredningen söker, skulle kunna finnas i att införa ett flerbefälssystem.

Kontakta ditt förband - kontrollera din anställning

I takt med att Försvarsmakten förändras kommer också antalet yrkes- och reservofficerare att reduceras kraftigt. Vi vet att detta kan komma att drabba en del av våra medlemmar och jag re-

peterar min tidigare uppmaning till er som vill fortsätta att vara aktiva reservofficerare och om ni inte redan har gjort det, att ta kontakt med era respektive förband. Kontrollera er anställning och gör klart för arbetsgivaren vilka planer ni har för framtiden. Hela det nya personalförsörjningsidéen inom Försvaret bygger på tanken kring individuella personalplaner där den enskilde och myndigheten kan komma överens om innehållet i den aktuella tjänstgöringsperioden.

Var med och forma framtiden

Även SFRO står helt plötsligt inför en stor förändring i och med att vår status som frivillig försvarsorganisation ifrågasätts och nu skall upp till prövning hos regeringen (läs mer om detta på annan plats i tidningen). Förbundet, ovetande om denna utveckling, påbörjade för snart ett år sedan en framtidsstudie i form av SFRO Framtidsseminarium. Del ett och två i denna serie har nu klarats av och en del tre är inplanerad till 20 mars, närmare bestämt följande på förbundets årsmöte. Då har mer hunnit falla på plats i Försvarsmakten; regleringsbrevet har kommit och verksamhetsuppdragen har fastställts. Ytterligare steg har tagits närmare Försvarsbeslut 04 och kanske, men inte säkert, har SFRO:s situation klarnat något. Jag hoppas att det, trots den turbulenta tiden, är många som är intresserade av att delta i detta seminarium och vara med och forma förbundets framtid.

Avslutningsvis vill jag önska all medlemmar en God Jul och ett Gott Nytt År!

Per-Anders Emilson
PER-ANDERS EMILSON

Önskas köpa

Daglig dräkt (ej polyester) stl 52
Mässdräkt, stor+liten, helst lite tunnare material, stl 52
Kappa m/78, ca stl 52

Säljes

Mässdräkt, stor+liten, lite tunnare material, stl 48-50
Mässdräkt, stor, lite kraftigare material, stl 50

Kontakta Peter Hultman, tfn 070-682 26 88
peter.hultman@seb.se

kretsarna

GÖTEBORG

Rapport från Göteborgskretsens "Höstmanöver"

Under tre dagar helgen 10-12 oktober genomför SFRO-G höstens navigationsövning. Syftet med övningen är att praktisera skärgårdsnavigeringens ädla konst, vilken kursdeltagarna övat i navigationsimulator på Amf 4 under vinterhalvåret. Vi skall nu få bekänna färg – och det ordentligt.

Navigationförberedelser.

mare i djupet och så BÅTSPORTKORT – hårdplastade och väl preparerade med vattenfast penna – fast med obegripliga symboler och fel leder. KULTURKROCK!

Några mobilsmatlar senare har vi rakat hem på hemtama sjökort, passare, transportör och kan förbereda med BryggIM i näven. Jonas sparkar liv i datorns "Det Levande Sjökortet" och rutten grovplaneras. - Kan man köra 75 M imorgon och vara i hamn kl 16 ? -Jodå, då hinner vi lunchförtöja också !

Äntligen till sjöss
Efter en natt med stormvindar samlas vi förväntansfulla på kajen lördag morgon. Solen skiner och humöret är på topp. Uppdelning i besättningar, ombordlastning, klargöring för gång. -Varför hänger en lapp "KÖRFÖRBUD" på bryggan? undrar någon. Stämningen sjunker. Nya mobilsmatlar -Varför sover alla när klockan redan är halv nio? Efter en viss fördröjning stävar så istället en trossfärja åtföljd av en Stridsbåt 90 i allra senaste version ut mot Nya Älvsborg. - Var slutar fartbegränsningen?

Snart varma i kläderna
Så småningom kan vi låta trossfärjans 1.800 hk släppa loss i gamla vana Brunskärsleden norröver. Trots hård vind i stäven och krabb motsjö går trossfärjan lugnt och fint i 25 knop. Bryggan på trossfärjan är formidabelt välutrustad för de av oss som har 80-talets svepsmackar och M-båtar i minnet. En viss metodanpassning i navige-

ring och manöver krävs, men känns naturlig efter ett slag. Stridsbåten är mer "cockpit"-betonad och kräver en smula mer specialmetodik – också på grund av sin högre fart. Vi saknar stundtals tillgång till tripplogg, pejlskiva och gyrokompas – detta har prioriterats bort, men andra hjälpmedel kompenserar. Båda fartygen har dock fart-, gir- och manöverprestanda som möjliggör ett helt annat beteende i trång skärgård än vad fallet vore med exempelvis patrullbåt eller minsvepare. Särskilt tryggt när hummerfiskare i sina småbåtar dyker upp på de mest osannolika platser.

Finlir
Rutten första dagen är Orust och Tjörn runt – inre leden via Stenungsund och Malö strömmar, till etappmålet Skärhamn på Tjörns västsida. I glittrande oktobersol övas girar, girpunkter, styrmärken och "crashstop" i högt tempo. Lunchankringen offras första dagen till förmån för en timmas kajstuds i Skärhamn – nu kan vi både stävförtöja som Göta Älvfärjorna och parallellförflyta också. Efter incheckning på anrika hotell Nordevik genomförs även ett nattnavigeringspass i fullmånens sken.

Kulturellt lunchstopp
Söndagen bjuder på om möjligt än bättre förutsättningar, vinden har mojnät och sjön dämpats. Besättningarna byter båt och undertecknad klämmer in sig i stridsbåtens "cockpit" efter navigationsförberedelser på däck – någon

Som M-båtar ... nästan

Fartygsplattformarna, som tack vare Älvsborgs amfibieregemente ställts till vårt förfogande, lovar en intressant helg – och är oprövade för oss flottister: lätta trossfärjor är i tonnage jämförbara med M-båt, men där upphör alla likheter.

De sju deltagarna från SFRO, med bakgrund från både minvapen och ytstrid, kompletteras av två mycket kvalificerade instruktörer från Amfibiekåren som på ett utomordentligt vis ställer upp och ikläder sig ansvaret som kombinerad båatchef, maskinchef och instruktör på var sitt skepp.

Ny variant på navprep

Vid inställelsen fredag eftermiddag på Amf 4 tjuv kulingen från Västerhavet – ytterst motiverande för de navigationsförberedelser som står på kvällens program. Utrustningen står framdukad i navigationssalen, men inget visst förundran – någon form av blå väst vars vikt tycks ämnad att dra den bästa sim-

"Lunchförtöjda Bassholmen"

FOTO:JONAS NYMAN

GÖTEBORG

brygga kan man knappast tala om på en stridsbåt. Rutten går norröver via Lysekilsskärgården och Gullmaren till lunchstopp på Bassholmen. Denna ö som är granne med mer kända Flatön hade förr skeppsvarv och mekanisk verkstad men är numera bas för Föreningen Allmogebåtar och naturreservat – Kulturpoäng !

Hemfärd med än mer övning

Losskastning med vissa svårigheter då ebban satt in... Därefter går färden åter söderöver i krokiga leder. Trossfärjan vågar sig lite längre ut och drillar utlöp, angöring, skivnavigering – det mesta hinns med. Efter några timmar i 40 knop bland Bohuslänns kobbar och skär, börjar även en inbiten "smackchef" se vissa fördelar i att tillämpa den av Amfibiekåren

Söndag morgon i Skärhamn. Övre raden fr.v Magnus Granander, Göran Ringqvist, Lars Landström, Fredrik Fränding, Per Hedström

Nedre raden fr.v Fredrik Forsman, Johan von Otter, Christer Eklöf

utvecklade modellen för högfartsnavigering. "Styrmärke ön höger 3:a" har fått en innebörd.

Effektiv övning

Väl åter i hemmahamnen kan vi konstatera att vi fått ett utomordentligt bra övningsutbyte tack vare tumme med

vädergudarna, kvalificerade instruktörer, och utomordentliga övningsplattformar.

Vi har fått öva mycket intensivt, då båtarnas prestanda gör att i stort sett all sjötid blir effektiv övningstid och alla har fått känna på gränserna. Med simulatorövning i ryggen och 2 vakter om 2 personer blir övningsutbytet mycket högt. Vi har fått pröva nya metoder för såväl manöver som navigering, men även visa att invanda metoder från

Flottan försvarar sin plats i högfartsnavigerandet. Det är förmågan att kombinera metoder som ger säkerhet. Stort tack till våra instruktörer Fredrik Forsman och Magnus Granander och till stödet från Amf 4 för genomförandet.

JOHAN VON OTTER

Historiska fartyg i Göteborg

FOTO: JAN FRUMERIE

Vid sjösättningen av Ostindiefararen "Göteborg" på Sveriges Nationaldag 6 juni 2003 fanns representanter för Göteborgskretsen närvarande. (Ostindiefararen skymtar i bakgrunden).

Från vänster: Frederic Grahn, Per Hedström, Johan von Otter och Jan Frumerie.

För den som vill läsa mer om Ostindiefararen *Göteborg* eller HM Bark *Endeavour* finns deras hemsidor: www.soic.se och www.barkendeavour.com.au

FOTO: JAN FRUMERIE

HM Bark "Endeavour", kopia av kapten James Cooks fartyg, besökte i Göteborg 9-10 september 2003.

MALMÖ

Malmökretsen mönstrar på galeasen *Helene af Ystad*.

Alla hade vi fostrats på marinens Askonserter, vi som mönstrade på *Helene af Ystad* för en härlig och nostalgisk dag på Öresund. Gamla sjötermer och segelfartygsrutiner som sjunkit i glömska trollades nu fram under seglatsen. När vi så småningom släpptes iland, kunde vi återigen rabbla namnen på alla tamparna vilket, som ni säkert minns, var permissionskravet på *Gladan* och *Falken* en gång i tiden.

Fartyg med brokig historia

Dagens skeppare, styrelsemedlemmen i SFRO:s södra krets Lennart Lindgren, tog emot oss vid kajen i Limhamn och inledde med att berätta om fartygets spännande historia. *Helene* är byggd i Ystad 1916, inledningsvis utan motor. Så småningom "borrades" hon och fick järngenua och en tvåbladig reverser-

kunde glädja oss åt på vår seglats.

med *Helene* om exakt ett år istället."

Besegrade av söndagsseglare

Vi tog oss först ut under den mäktiga Öresundsbron till Dragör där vi la till i det numera nedlagda färjeläget. Efter en stunds förhöjning var det dags att återigen kasta loss. Det fanns ett fyrtiotal villiga armar ombord, så vi kunde bemanna pikefallen, klofallen, dirkar, stor- och mesanskot, bomstöttaljor, fallen och skoten till fock, inre- och yttre klyvare, den präktiga jagaren och inte minst ratten så att vi kunde dra vidare

Middag till havs

Vi hötte med koffernaglarna åt söndagsseglarna, dörhalade toppläntan, pejlade åmningen och gick över stag. Kocken meddelade så att det var klart för middagsskaffning. Den delikata laxen, ångande potatisen och romsåsen var klar att avnjutas i kajutan. Mätta på trevliga minnen och god mat mönstrade vi av efter en snygg tilläggning. Malmökretsen hade därmed genomfört ännu ett av sina många givande sjöfärder. Vi tackar vår ordförande Sulev Pull som ordnat sponsorpengar till övningen och Ystad Segelfartygsförening för att vi fick följa med. Vi önskar för-

Hissa storen!

bar propeller som finns kvar än idag. Hon har dessutom backslag, vilket är en finess som underlättar manövrar i hamn. Ursprungligen var hon skonarriggad men ett rigghaveri på trettiotalet ledde till omriggning till galeas, det vill säga att förmasten är numera högst. Hon kan föra nio segel, varav fyra försegel på det sju meter långa peket. Hon gick i ordinarie fraktfart fram till 1965 och har sedan dess haft några få hänsynsfulla ägare som inte moderniserat henne på "fel" sätt. För tre år sedan blev hon till salu och då bildade man Ystads Segelfartygsförening med syftet att köpa och återbörda henne till födelsestaden. Ett gäng fantaster har gjort storverk, vilket vi SFRO:are nu

genom Drogden norrut för att inta den konstgjorda, gamla fästningsön Flakfort utanför Köpenhamn. Efter diverse radiokommunikation med hamnkaptenen avråddes vi från att gå in på grund av att den trånga hamnbassängen under dagen fyllts av nöjesseglare och tyvärr inte hade plats för ett ståtligt segelfartyg. Malmökretsens styrelse, som fanns i beslutsmässigt antal ombord, snabbkallades till ett extra styrelsemöte i den trevliga kaptenshytten. Och efter konferens beslutade vi sålunda: "Fienden övermäktig. Nytt försök

Kav lugnt.

eningen lycka och framgång med kulturgärningen att hålla *Helene* "ships-hape" i många, många år.

LARS R CARLSTEDT

MALMÖ

Medaljering till havs

I samband med Malmökretsens seglats passade Förbundet på att dela ut Centralförbundet för Befälsutbildnings förtjänstecken till örlogskapten Lars Fränngård. På grund av diverse omständigheter såsom sjötjänstgöring med mera, har förbundet inte tidigare fått möjlighet att dela ut tecknet till Lars, som tilldelades detta redan 2001. Men nu äntligen blev det verkställt och var bättre passar det att belöna en sjöofficer än till havs!

Sulev Pull utdelar CFB förtjänstecken till Lars Fränngård (t.v.)

Styrelsemöte i Malmökretsen

Av tid- och kostnadskäl försöker kretsarna ofta förlägga sina styrelsemöten i samband med sina olika aktiviteter, då styrelsemedlemmarna ändå är samlade. Så även i maj då Malmökretsen seglade med Galeasen *Helene af Ystad*. Under seglatsen passade styrelsen på att ha ett styrelsemöte under däck.

Malmökretsen har styrelsemöte "under gång"

Malmökretsen och Sjölund "går samman"

För att bredda utbudet av marina aktiviteter i Skåne har Malmökretsens styrelse och SjöLunds Flagg beslutat att samråda om det kommande årets program. Vid en enkel ceremoni på kajen när *Helene* kom tillbaka från sin Öresundsexpedition, bekräftades överenskommelsen genom ett handslag mellan Malmökretsens ordförande Sulev Pull och SjöLunds Flaggkapten Henrik Bootz. Överläggningarna fortsatte sedan i kaptenshytten.

Kallelse till årsmöte

Medlemmarna i Malmökretsen kallas till årsmötesresa till Bornholm **lördagen 28 februari 2004**.
Avresa från Ystad klockan 09.35, åter Ystad klockan 18.10. Besök och möte i Havnkontoret i Rønne.
Tid för egen shopping.

Frågor och anmälan till Lennart Lindgren, tfn 0709-47 76 61 eller Jochum Ressel tfn 0416-162 66

Förbundets framtid som frivillig försvarsorganisation i fara

Försvarmakten fick i förra årets regleringsbrev uppgift att senast 31 oktober inkomma med förslag på vilka organisationer som inte längre skall kvarstå som frivilliga försvarsorganisationer. FM har som svar på detta uppdrag föreslagit regeringen att SFRO tillsammans med SVEROF, Svenska Värnpliktsofficersförbundet (SVOF) och Hemvärnsbefälens Riksförbund (HBR) skall uteslutas som frivilliga försvarsorganisationer.

Grunden för detta förslag finner man i Frivilligförordningen (1994:524), Propositionen (2001/02:159) och Handlingsreglerna i FÖ2002/1630/MIL.

De nya handlingsreglerna ställer ett antal kriterier som skall uppfyllas av den organisation som vill ha status som frivillig försvarsorganisation. De beskriver också genom en modell, hur inslussning respektive utslussning av en frivillig försvarsorganisation skall gå till.

I dagsläget viktigt att kvarstå

Att även i framtiden kvarstå som frivillig försvarsorganisation är viktigt för SFRO både ur ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv. Förbundets ledning har under de senaste åren följt utvecklingen av frivilligförsvaret noga och även deltagit aktivt i den av Dick Börjesson utförda utredningen SOU 2001:15 *Frivilligheten och samhällsberedskapen*.

I utredningens betänkande skriver man att SFRO:s roll som frivilligorganisation är analyserad och att det finns starka skäl för att förbundet också i framtiden skall tillhöra denna kategori.

Olika syn på tunga kriterier

Beskedet från Försvarmakten kom därför mycket överraskande, speciellt mot bakgrund att Högkvarteret inte på

något sätt i förväg har dialogiserat beslutet med förbundet.

Som skäl för sitt beslut anger Försvarmakten att SFRO visserligen har en grundkompetens som efterfrågas, men som är skapad inom Försvarmakten och redan ianspråkats genom anställningsavtal. Därmed anses SFRO sakna grundkompetens och insatsförmåga. Förbundets styrelse har en annan uppfattning i denna fråga och anser att det är grundkompetensens absoluta värde som skall vara styrande och inte var den är skapad. Likaså anser styrelsen att förbundets medlemmar mycket väl kan ha en insatsförmåga, både beroende på att vi sannolikt inte får en total mobilisering men också på att många av reservofficerarna i framtiden inte längre kommer att vara anställda men kan ändå utgöra en frivilligresurs vid ett krisläge.

Beröm väger lätt

SFRO:s utbildningar har i många år välordats av bland andra Högkvarterets Frivilligavdelning. Speciellt har Sommarskolan framhållits som ett exempel på hur man kan bedriva intensiv och kostnadseffektiv utbildning på hög nivå som sedan provas och certifieras

för direkt användning inom Försvarmakten. SFRO har också, inom ramen för frivilliguppdraget, utfört flertalet utbildningsinsatser i Baltikum, där estniska officerare och försvarsanställda har utbildats i bland annat folkrätt, havsrätt och personaladministration.

Snabbt beslut om handlingsplan

När förbundet informerats om beslutet sammankallades styrelsen till extra styrelsemöte och en handlingsplan utformades. I och med förbundets Framtidsseminarierieserie, som genomförts utan vetskap om att framtiden var så nära, hade redan beslutet delvis förberetts. Därpå tog styrelsen omgående kontakt med Regeringskansliet, ÖB samt C GRO i ärendet.

Regeringskansliet samt C GRO FRIV har uppvaktats och SFRO åsikt har presenterats. Nästa steg är att ta upp ärendet med ÖB för att se hur verksamheten kan drivas vidare.

Tidsplan för utfasning

Enligt regeringskansliet så kan ett beslut verkställas i början av 2005 och en utfasning vara avslutad 31 december 2006.

PER-ANDERS EMILSON

Sökes - Skolledning för Sommarskolan 2004:

Skolchef
Programchefer
Fartygschef

Finnes:

Vinnande välprövat utbildningskoncept
Erfaren sekond

SFRO Framtidsseminarium del 1 b

Sommarskolans elever får chansen att tycka till

Föga anande väl Sommarskolans elever, som deltog i Framtidsseminarium del 1°, att framtiden så snart som i oktober skulle hinna ifatt förbundet, i och med bomben att Försvarsmakten beslutat att föreslå Regeringen att SFRO ej längre skall ingå i "frivilligfamiljen".

Men i augusti var allting ännu frid och fröjd och SFRO passade på att ta tillfället i akt att ge Sommarskolans elever tillfälle att få vädra sina idéer om förbundets framtid. Samma frågor som vårens seminariedeltagare hade att fundera kring, fick nu även de närvarande på Sommarskolan som underlag. Många tankar och idéer ventilerades och en del nytt dök upp.

Stärk profilen

Alla var ense om att det är viktigt att SFRO behåller sin profilering mot Flottan. Förbundet skall följa flottans utveckling och arbeta för att vara en bety-

delsefull samarbetspartner till FM. För att lyckas med detta måste arbetet med att stärka SFRO:s profil fortgå.

Sjötjänsten oerhört viktig

Bland de viktigaste frågorna att stän-

digd arbeta med är att se till att det även i fortsättningen finns befattningar för reservofficerare ombord.

En annan alltmer aktuell fråga är att verka för att reservofficerare ingår i de internationella insatsstyrkorna.

Bröder i tanken

Som "utomstående" kan man ändå inte annat än slås av hur homogen reservofficerarna i flottan är som grupp.

Det må vara 5, 10 eller till och med 30 år mellan reservofficerskurserna, tankarna och åsikterna är ändå i stort sett desamma. Och detta måste vara en oerhörd styrka för SFRO som förbund.

SFRO Framtidsseminarium del 2

Nästa steg i arbetet

I november var det så dags för förbundets Framtidsseminarium del 2. Men nu med radikalt förändrade förutsättningar i jämförelse med vårens del 1. Försvarsmaktens förslag har inlämnats till regeringen och förbundet har agerat på detta genom att till att börja med beslutat om en handlingsplan, som inleds med ett antal möten för att klargöra SFRO:s åsikter.

Även om styrelsen har beslutat och inlett en handlingsplan är det alltid värdefullt och givande att under processen få in förslag och synpunkter från de medlemmar som inte är direkt involverade i styrelsearbetet. Del två av Framtidsseminarienserien var sedan tidigare inplanerad till 24 november och blev nu ett extra värdefullt tillfälle för styrelsen att få möjlighet att informera och diskutera med fler medlemmar.

Diskussion i storforum

Denna gång skedde inte arbetet i smågrupper utan seminariets dryga två tim-

mar inleddes med information om "senaste nytt" och vilka konsekvenserna kan bli i "the worst case scenario". Sedan övergick seminariet till en allmän diskussion om olika handlingsvägar.

Förslag till nya vägar

Styrelsen fick här möjlighet att "provskjuta" sina idéer om övergång till delvis nya uppgifter för förbundet, för att kunna kvarstå som frivillig försvarsorganisation. Seminariedeltagarna tyckte tankarna var intressanta och kunde tillföra kloka synpunkter. Summering av sammankomsten blev ändå att sty-

relsens beslutade handlingplan leder i rätt riktning och att förbundet skall fortsätta att arbeta för att kvarstå som frivillig försvarsorganisation.

ANNE LARSSON

NAVIGATIONSPROGRAMMET

Hur navigering i Falsterbokanalen kan bli en an

Sommarskolans vedettbåt - en utomordentligt bra navigationsplattform!

Att med årets upplaga av navigationsprogrammet under Sommarskolan nå upp till tidigare års nivå var en svår utmaning för skolledningen.

Personligen minns jag Höga kustens något långa ledben men ändå tydliga leder och Västkustens äkta skärgårdsnavigering. Hur skulle Öresund kunna

Det för året nya navigationsområdet bjöd onekligen på nya förutsättningar för kurschefen. Det gällde att "kasta loss" från invanda tankesätt och anpassa sig efter de möjligheter som bjöds. Men navigationsutbildning i Falsterbokanalen, kan det bli något?! Läs själva och bedöm därefter.

erbjuda någon som helst navigation att jämföra med de två tidigare årens pärlor? Navigationschefen John Ryott hade en stor utmaning framför sig. Något som jag som elev anser att han löste med ett glänsande "ankare i mössan".

Ny dimension

Årets utbildningsplattform var en vedettbåt som SFRO fick som stöd, inklu-

INTERNATIONELLA STABS- OCH TAKTIKPROGRAMMET

Att se med internationella ögon

Stabsprogrammet, som Internationella stab- och taktikprogrammet benämns i vardagslag, är sommarskolans minst praktiska program. Det består framförallt av föreläsningar samt grupparbeten. Kanske var det därför stabsprogrammet stod för största uppslutningen när FM Baskrav i uthållighet och styrka traditionsenligt skulle genomföras.

Programmet Internationell stab och taktik började på söndagen för eleverna med nedresa och inställelse på Falsterbo kursgård med därtill hörande middag i god naval anda. Det kändes redan från första stund att det här skulle bli en lärorik och mycket trevlig kurs vid FBU:s gamla kursgård i Höllviken.

Repetition och inläsning

Måndagen började med ett två timmars pass med repetition kring delar av skyddsvakten med kuschefen för skyddsvakts-

momentet på Certifikatprogrammet, Jesper Scholander. Vilket ansågs

mycket behövligt och väl framfört. För att få ett större utbyte av veckans kommande föreläsningar bedrevs sedan inläsning av MMO 03, *Marin doktrin och maritima operationer 2003*. MMO 03 är en provisorisk utgåva och en del av de befintliga och kommande doktrinerna inom Försvarmakten. Doktrinen beskriver väl varför vi idag har en flotta som är under utveckling/avveckling. Med avveckling menar vi att flera fartygstyper (robotbåtar, patrullbåtar med flera) är på väg ut ur organisationen och ersätts av

Öresundskanalen kan bli en annorlunda utmaning!

sive värnpliktiga och FC, från Sjöstridskommando Malmö. En riktigt fin båt med datorer och bildskärmar över hela bryggan.

Vi som deltog under navprogrammets första period kastade loss från Malmö hamn under måndagen efter noggrann "prepp" upp till Helsingborg och ner till Falsterbo. Den enda egentliga förhållningsregeln vi hade var att det var strängt förbjudet att passera territorialvattengränsen. En helt annan dimension av sommarskola hade infunnit sig, vi var ett äkta örlogsfartyg.

Som tack för lånet från Sjöstridskompani Malmö hjälpte vi också till med fartygsidentifieringen i Öresund.

Back to basics
Jag tror att navche-

fen Ryott hade insett att navigationen inte skulle bli särskild upphetsande i Öresund varvid han hade gjort en gedigen "navigationstävling" som blev mycket uppskattad. Tyngdpunkten i uppgifterna var att använda klassisk navigation utan teletekniska hjälpmedel och bitvis även utan fartloggen. Med utgångspunkt från att som VO komma upp på bryggan efter att ha åkt i en kvart började det med att vi skulle ta ut position med pejlingar. Utifrån det skulle närmast lämpliga kaj uppsökas varvid vi under förflyttningen dit inte

fick passera 6-meterskurvan. Av en ren slump låg vi oerhört nära 6-meterskurvan inne i en undervattensbukt och korsade den nog några gånger på vår väg till Klagshamn söder om Malmö.

Fler trixiga uppgifter

Efter tilläggningar med begränsat antal tillåtna manövrar kunde vi styra ut upp mot Trindelrännan under Öresundsbron. På vägen upp ingick momenten att först bedöma hastigheten med hjälp av dubbla vinkeln och att därefter sätta 15 knop. Detta upplevdes som ett mindre problem i sig men utöver det skulle vi avgöra när vi hade tre minuter kvar till passage av rännans röda boj. Med in

forts.sid 12

Sommarskolan 2003: Frv. NavP, CertP och StabsP. I mitten skolledningen.

mera tjänstemålsenliga korvetter. Det internationella fokus som man idag har, återkom ständigt under kursens gång.

Utblick

Tisdagen ägnades åt telekrig med löjtnant Carl Richardsson, TKE/Lednings-systemskolan vid Örlogsskolorna. Efter mycket system- och taktiksnack övergick vi under eftermiddagen till att studera omgivande länders flotta och vilka nya fartyg vi kan tänkas operera med vid Pfp eller annan internationell insats/övning. Efter tjänstens slut och dagens bad samlades vi för ett korum åtföljt av en grillafton. Efter navigationsprogrammets mörkernavigering och förtöjning, stöttade, naturligtvis, stabsprogrammet vid det sedvanliga/

obligatoriska lopp som hölls klockan 0101.

IKS och Framtidsseminarium

På onsdagen besöktes vi av örlogskapten Jon Wikingsson, flottiljadjutant vid Internationella Korvettstyrkan, IKS, vid tredje ytstridsflottiljen. Han informerade kring ytstridsenheternas system, taktik och funktion med tyngdpunkt på korvett Visby. Under eftermiddagen genomfördes applex i hur man kan nyttja stridskrafterna vid en internationell insats bestående av sjöfartskontroll och eskortuppdrag. Hotbild, utnyttjande av förband och kritiska skeden var delar som avhand-

lades. Under kvällen hölls ett framtidsseminarium kring SFRO:s framtid, tillsammans med delar av förbundsstyrelsen samt styrelsen för Malmökretsen. Därefter avnjöts skolmiddag då sommarskolans elever fick tillfälle att bekanta sig med styrelserepresentanterna.

Chans att påverka doktrinen

Under torsdagen fick vi en fördjupande presentation och förklaring av det på måndagen inlästa materialet, MMO 03, av överstelöjtnant Herman Håkansson, sekreterare vid studiegruppen *Marin doktrin 2002*. Han gav oss bakgrunden till varför doktrinen idag ser ut som den gör och eftersom den är provisorisk tog han tacksamt emot våra

forts.sid 12

väntandet av att vinklar skulle uppnås och justeringar av fart skedde det mesta samtidigt tillslut. Men en kvalificerad bedömning gav vi dock.

Hann inte med det bästa

Uppgifterna fortsatte på samma spår med kryssspejlingar och rapporteringar en viss tid före passager av 10-meterskurvor. Uppgifterna varierade dock något i kvalitet med bottenappet i form av att bedöma strömmens kurs och fart.

Något som tävlingsledningen godtog att man löste genom att endast kasta i lite toapapper i vattnet nära ett fast sjömärke och se dess tendenser. Personligen hade jag förväntat mig att man skulle lösa denna stora uppgift med ett antal strömberäkningar utifrån noggrann kurshållning. Genomgående var uppgifterna trots detta välgjorda och

Kurser man gärna återvänder till – John Kallersand och Sten Schwalbe har båda varit med tidigare!

Ryott hade en fullkomligt briljant slutuppgift som vi tyvärr inte hann med. Denna uppgift baserade sig på scenariot att dimman lade sig tät över Öresund. VO och VO2 skulle därefter utifrån mässen navigera tillämpandes endast dödräkning. Navigeringen skulle ske en smärre distans med diverse girar följt av att stanna så nära en boj

som möjligt. Höjdpunkten i denna uppgift var att det hade renderat minuspoäng om FC hade varit tvungen att ingripa för att undvika kollision. Det fanns alltså möjligheter till en riktigt intressant sjöförklaring.

..men kanske nästa år...

Jag kan verkligen rekommendera alla att söka till nästa års omgång av navigation inom sommarskolan. Detta dels för att det är ett optimalt tillfälle att fräscha upp navigationskunskaperna under vänskapliga förhållande, men även för att då istället kanske chansen att navigera från mässen dyker upp. Något som åtminstone jag alltid har drömt om.

MIKAEL LINDH HÖK

synpunkter inför höstens fastställande. De synpunkter som kom upp var bland annat reservofficerens funktion i den framtida marinen. Vidare saknades en beskrivning av den aktuella lednings-

hållighet och styrka" under överinseende (och visst deltagande) av skolledningen. Ledbrutna, ömma men fruktansvärt stolta åtnjöt sedan midagen tillsammans med besökande re-

mall. Örlogskapten Thomas Hansson, huvudlärare i internationella insatser vid Militärhögskolan Halmstad, gav en mycket god insikt i hur den svenska marinen måste ändra sitt tankesätt och procedur vid orderskrivande under internationella åtaganden. Fredagskvällen avslutades med bad och därefter exklusiv middag på lokal belägen i Skanörs hamn.

Expedition till verkligheten

Kursens absolut sista dag användes till reflektioner i samlad gruppdiskussion på förmiddagen. På eftermiddagen hölls ett för alla program gemensamt föredrag om "Per Albin-linjen". Mycket intressant och givande med ett följande studiebesök i naturen, där vi fick se olika skyttevärn och stridsvagnshinder. Dagen slutades med avslutningskolmiddag.

Tack kurschef Magnus Krave.

– Fortsätt!

JOHAN LINDSTRÖM

Studiebesök vid Per Albin-linjen

strukturen på olika nivåer i marinen.

Dags igen för baskraven

Under den senare delen av eftermiddagen genomförde stabsprogrammet som enda program på Sommarskolan 2003 "Försvarmaktens baskrav i ut-

presentant från Hökvarterets Frivilligavdelning, överstelöjtnant Peter Helsing.

Krav på förändrat tankesätt

Kursens näst sista dag ägnades åt GOP, NATO:s planerings- och bedömande-

Fotnot: Sommarskolan innehöll i år även ett tredje program, Certifikatprogrammet.

tjänstgöring

Vad gör man när finansmarknaden svajar och arbetskamrater på arbetsplatsen får sparken en efter en? Har man då turen att ha ett andra yrke som reservofficer kan man utnyttja chansen att ta tjänstledigt för att tjänstgöra inom Försvarsmakten tills tiderna blir bättre.

Att tjänstgöra ombord *HMS Carlskrona* har sedan flera år stått högt upp på önskelistan. När IT-bubblan sprack, börsen sjönk och finansmarknaden svajade, dök så tillfället upp. Min civila arbetsgivare Hagströmer & Qviberg och jag var överens om att det passade oss både mycket bra om jag kunde vara tjänstledig för militärtjänstgöring under en period.

Den 1 september 2002 började jag i Karlskrona som stridsledningsofficer ombord *HMS Carlskrona*. Förberedelser inför "Utbildningsexpedition 2003" skedde under hösten 2002 och i början av 2003. Första veckan i mars kastade

tiljen och frågade om dom behövde hjälp under hösten. Efter några dagar ringde personalchefen och sa att dom gärna skulle se mig som flottiljadjutant på förbandet fram till nyår.

I elden direkt

Den 25 augusti började jag min nya tjänst och efter endast en vecka som adjutant genomförde vi en tvåveckorsövning, "Loviisa 03", tillsammans med finska ytstridskrafter i området mellan

En tredjedel av "Loviisa 03"-enheter agerar B-sida, det vill säga tillhör Hornslandet, och resten agerar A-sida, som med hjälp av FN och "Rules of Engagement" skall hjälpa FN-personalen.

Eskorten bestod av *HMS Visborg* samt det finska minfartyget *Uusima* och när-

Förmånen och friheten att kunna välja

vi loss och kom hem tre månader senare.

Gästspel i det civila

Efter några veckors arbete i Karlskrona med återställning efter expeditionen och semester, återvände jag och arbetade en tid på Hagströmer & Qviberg, men insåg att aktiviteten fortfarande var låg och att jag inte vågade mig tillbaka på heltid ännu. Jag kontaktade då mitt hemmaförband Andra ytstridsflot-

Rauma och Hudiksvall i Bottenhavet. Under övningen tog jag på mig namnbrickan där det stod divisionsadjutant och arbetade tillsammans med chefen för 20. korvettdivisionen i hans roll som stridsgruppschef (commander task unit).

Övning med internationellt scenario

Övningen "Loviisa -03" genomfördes för sjätte gången och är uppdelad i två delmoment. Första veckan genomförs olika så kallade "seriels", övningar i bland annat ubåtsjakt, artilleriskjutning, stormoment, bordning, minlotsning och navigering. Andra veckan genomfördes ett spel där utbrytarrepubliken Hornslandet med huvudstaden Hudik gjort uppror, tillsatt en egen president och rustat sina styrkor. I huvudstaden arbetade några FN-anställda och uppgiften var att ta ut dessa från orosområdet sjövägen.

/fjärrskyddet bestod av svenska korvetter, bevakningsbåtar, *HMS Arkösund* (med bordningsstyrka ombord) samt finska robotbåtar.

Övningen avslutades torsdagen 11 september i Sundsvall med korv och bastu ombord *Uusima*.

Nya arbetsuppgifter

Under hösten genomför Andra ytstridsflottiljen ytterligare fyra övningar, bland annat IKS (Internationell korvettstyrka) och slutövning. Som flottiljadjutant planerar man dessa veckor och det är spännande att ha tagit steget från ett enskilt fartyg till att arbeta i staben med övnings- och långsiktplaneringar.

Civil igen...ett tag

Förhoppningsvis är jag tillbaka på Hagströmer & Qviberg vid nyår, men hoppas att även under 2004 kunna tjänstgöra på mitt hemmaförband.

Vilket privilegium att ha två arbetsgivare!
MIKAEL HOLM

Författaren under Utbildningsexpedition 2003

Nordiska Marina Tävlingar 50 år

FOTO: ÅKE FOGHAMMAR, JAN FRUMERIE, JONAS NYMAN OCH MARTIN WENNERSTRÖM

Nordiska Marina tävlingar Det andra slaget vid Sveaborg

När Nordiska Marina Tävlingarna för reservofficerare i september avgjordes i och vid Sveaborgs fästning alldeles utanför Helsingfors, var det 50 år sedan de första tävlingarna hölls i just Helsingfors. Och 195 år sedan Sverige hade traumatiska upplevelser utöver det vanliga vid Sveaborg... Skulle historien upprepa sig?

De Nordiska Marina tävlingarna har hållits minst vartannat år sedan 1953 och var från början en svensk idé. Ursprungligen hölls denna ädla tävling i navigation (dager och mörker), skytte och signalering mellan Finland och Sverige, men redan 1955 kom Norge med och 1991 även Danmark. Utöver dessa grenar har arrangören också möjlighet att komplettera med lämpliga moment efter eget val. Man tävlar i fyramannalag och varje land deltar med två lag samt lagledare och instruktör. De två sistnämnda utgjordes för flottans lag av Carl Krusell och Jan Frumerie, två herrar som under åren gjort enormt mycket för dessa tävlingars fortlevnad och utveckling. Tack Calle och Janne!

Ankomst och tråkigt besked

Vid ankomsten till Sveaborg onsdag kväll, inkvarterades vi i finska marinenes sjökrigsskola i minst sagt anrika lokaler. Kvällen bestod i en kort genomgång av programmet och praktika-

invigning

Invigningen morgonen därpå inleddes med gemensam marsch från sjökrigsskolan till en plats där flaggstänger, blåsorkester, höga marinrepresentanter, ambassadpersonal med flera, förutom deltagande lag, kunde få plats. Efter de traditionella välkomsttalen hisrades respektive nationsflagga till tornerna av nationalsång framförd av polisens blåsorkester (kanske sjöpolisens?) och tävlingarna förklarades invigda.

Därefter vidtog marsch tillbaka, en i sanning imponerande exercis med tanke på att det gick så många flottister i samma led!

Sorglig inledning på tävlingarna

Torsdagen ägnades åt skjutvapen- respektive fartygskännedom. Under förmiddagen fick vi så det dystra beskedet, då man från tävlingsledningens beklagade sorgen över att vår utrikesminister avlidit. Efter en tyst minut tillsammans med ett av de finska la-

gen, passerade vi till sjöss de flaggstänger där vi bara några timmar tidigare hissat flaggorna i topp. De var nu samtliga på halv stång, en gest som vi verkligen uppskattade. Det var en sorglig och gripande förmiddag.

Intensiv tävlan...

Tävlingarna skedde under tiden fredag morgon till lördag morgon. Under denna tid löstes uppgifter såsom dagnavigering, optisk signalering med lampa och flaggor, uppsökande av mer eller mindre svårfunna positioner, koppling för bogsering, höjdbedömningar, stjärnidentifiering, rodd, kast med kasttåg, skytte med pistol och "kalashnikovderivat", mörkernavigering, radarnavigering, radarplotting, av-

Strategin planeras.

Är loppet kört?

ståndsbedömning, kodning och avkodning enligt ISB, manövrering, positionsbestämning av föremål på land, fartbestämning och säkert mer som fallit i glömska.

Kort sagt, en hel del olika moment som gör detta till en riktigt kul övningsform!

...med efterföljande förströelse

Nordisk förbrödning och historieupplevelse var lördagens tema i form av multinationell drakbåtsrodd, guidning på fortet och dess museer samt prisutdelning och middag. På söndagen vände vi hemåt efter fyra mycket trevliga och givande dagar.

Hur gick det då?

Tja, man kan väl säga att historien i viss mån upprepade sig... Sveaborg tycks vara en akilleshäls för den svenska krigsmakten. På denna fästning i inloppet till Helsingfors, som så tragiskt förlorades till ryssarna i början på 1800-talet stod även nu en stor förlust. Det som verkade så lovande - byssa-

ryktet hävdade 2:a och 3:e plats, totalt bästa nation - blev, när jurypoängen räknats, tyvärr ett helt annat...

Den svenska delegationen: fr v Martin Wennerström, Lars-Åke Kristoffersson, Jan Frumerie, Jonas Nyman, Åke Foghammar, Olof Hermansson och Carl Krusell.

Ta nya tag på hemmaplan

Men! När nästa nordiska tävling går, 2005, står Sverige värd och inför detta hoppas vi att många anmäler sig så vi kan ta ut ett starkt lag från flottan. Men innan dess finns två chanser att träna på momenten. Nästa år går Na-

tionella Marina tävlingarna preliminärt i september och år 2005 går de Nationella MT, som ligger till grund för laguttagningarna till de Nordiska, i maj för att i september följas av de Nordiska.

Tveka inte att anmäla dig, man behöver varken vara nervös för tävlingsformen eller ens dra ihop ett eget lag, om man inte vill. Det är en förbaskat rolig tillvaro, det kostar inget (man kan till och med gå plus) och man får repetition och övning på de allmännavala praktikerna. Vi uppmanar alla er yngre officerare att anmäla er eller att till och med sätta ihop ett lag till nästa års nationella tävlingar. Ni kommer inte att ångra er!

Håll bara utkik efter inbjudan på SFRO hemsida eller i SFRO-nytt och anmäl er!

"...och allt går väl!" för att travestera den kända visan.

JONAS NYMAN
OLOF HERMANSSON

För den som vill läsa mer om årets tävlingar men även NMT:s historia finns en speciell hemsida för NMT på adressen www.nmc2003.net.

**Carl Krusell tilldelad
Finlands Reservofficersförbunds
förtjänstmedalj i silver**

"Såsom erkännande för eder verksamhet för främjandet av förbundets syftsmål samt till fromma för reservofficerskårens gemensamma strävanden."

SFRO gratulerar!

Traditionellt avsök med hund

FOTO: BJÖRN GRÜNEWALD

motor som driver dubbla kedjevalsar som bokstavligen röjer marken framför monstret så att allt explosivt ned till ca halvmeter djupt detoneras eller slås i bitar. Brutal framfart, det blir inte mycket kvar vare sig av skogsmark, åkrar eller trädgårdar – men i gengäld garanterar man säkerheten i de röjda områdena, och på köpet är de ju färdiga för ny uppodling ...

Kräver ändå mycket arbete

FMV var entusiastiska i sin utprovning och har köpt ett antal röjare, och intresse har anmälts från flera länder och hjälporgan. Men det är inte bara att sätta sig i den kraftigt bepansrade hytten och köra iväg, det krävs både förber-

dels, efter-röjning för hand, och noggrann koll innan ett röjt område kan förklaras säkrat. I sitt utvecklingsarbete med maskinen satte SDG upp ett komplett röjningsteam i Kroatien redan 1999, och det var dess verksamhet som jag blev inbjuden inspektera nu i maj, tillsammans med andra representanter för en oberoende grupp investerare som möjliggjort hela satsningen (jo, jag har gått med i den själv också).

Ännu mycket arbete kvar

Kroatien är hårt drabbat av krigens på nittioalet. Utöver en enorm förstörelse som man måste ut på småvägar för att riktigt fatta, beräknar man att en tredjedel av landytan minerats i sådan

omfattning att den är farlig att beträda. Och terrängen är delvis mycket sönderbruten. På de tio år som gått har hittills bara några tiotal kvadratkilometer kunnat röjas, varav knappt tio av SDG:s kroatiska bolag som där oskadliggjort ca 5 000 minor – några hundra av stridsvagnstyp, resten anti-personminor. Bolaget har nu två minröjare i drift, plus ett femtiotal man kring två hund-team, två manuella minröjarpatruller och två stand-by sjukvårdarteam med ambulanser. Hundarna prickar in alla oexploderade sprängmedelsfragment och eventuella kvarvarande minor, som tas om hand av röjarlagen. Fascinerande att se dem i aktion – och "peppar peppar", hittills inte ett enda tillbud fast åtskilliga minor sprängts av maskinerna som alltså står pall även för exploderande stridsvagnsminor, och summa noll incidenter efteråt. Ni kan vara lugna att marken används, intensivt – folk har ju varken kunnat komma in i sina hus eller odla sin mark, och desperationen är påtaglig. Mer än en familj har haft desperata rådslag, varpå farfar konstaterat att han är äldst och ju ändå levtt sitt liv, och nu måste familjen överleva, och så sätter han sig på traktorn och gör ett tappert försök. Några har klarat sig, andra inte!

BJÖRN GRÜNEWALD

smakten nytt från Försvarmakten nytt från Försvarmakten nytt från Försvarmakten nytt från Försvarmakten nytt

Marinnytt läggs ner

Försvarmakten har beslutat att lägga ner de tre vapengrenstidningarna *Arménnytt*, *Flygvapennytt* och *Marinnytt* och istället skapa en ny gemensam tidning; *Insats & Försvaret*.

Insats & Försvaret skall beskriva hela insatsorganisationens verksamhet, inriktning och uppgifter samt innehålla sektioner som närmare beskriver sjömark-, och luftstridskrafternas verksamhet. Tidningen kommer att utges 6 gånger per år, med ett nummer på engelska. Första numret kommer i mitten av mars 2004.

Försvarets Forum kommer även fortsättningsvis att kvarstå som personaltidning.

FM baskrav förändras

Då det har visat sig att nuvarande baskravssystem inte har fungerat som det var tänkt, kommer ett nytt system, FM Fysiska Standard att införas 2004. Det nya systemet innebär att officerarna skall träna regelbundet, två till tre pass i veckan, istället för att genomföra ett årligt prov. Träningspassen skall schemaläggas under ordinarie arbetstid och vara individ- och befattningsanpassad med kondition och allmän styrketräning som bas. Alla officerare skall ha ett dokumenterat, individuellt mål med sin fysiska träning. Förbandschefen svarar för att veckovis uppföljning sker av målsättning och träningsplanering.

Lysting nu på hemsidan

Efter önskemål från de frivilliga försvarsorganisationerna kommer det lilla informationsbladet *Lysting*, som alla anställda i Försvarmakten får tillsammans med lönebeskedet varje månad, att distribueras även till dessa, så att även de frivilliga skall kunna ta del av informationen. SFRO kommer att lägga ut *Lysting* på hemsidan.

Framtida samarbete mellan RO och Sjövärnsskåren?

I takt med förändrad hotbild och marinen krympande krigsorganisation har en anpassning av Försvarmaktens utnyttjande av reservofficerare varit nödvändig. Kompetenskorgkonceptet är ett resultat av denna anpassning. Ett ökad utnyttjande av RO i FM grundorganisation är en annan anpassning.

Sjövärnsskåren – en organisation som många RO i marinen har egna erfarenheter av – befinner sig i en likartad situation. En relativt omfattande anpassning mot "det nya" pågår för närvarande. Även vi utbildar mot kompetenskorgar samt anpassar oss mot att kunna genomföra verksamhet inom ramen för FM GRO. Det marina intresset och engagemanget har vi gemensamt med "marina RO" och uppenbarligen har SFRO och SVK RF likartade ambitioner. SFRO genomför utbildning som delvis är snarlik den utbildning som SVK RF erbjuder sina medlemmar. Sommarskolor på Märs-garn, Lungö och Känsö har utnyttjats, d.v.s. samma platser på vilka SVK RF har sina sommarskolor för ungdomar. Det finns således redan idag en rad närliggande intresseområden mellan SFRO och Sjövärnsskåren.

Finns det mot denna bakgrund anledning att se över möjligheterna av att utveckla ett närmare samarbete mellan organisationerna? Mitt svar är;

SJÄLVKLART! Naturligen borde det gå att hitta en hel del rationalitet i våra utbildningar. Såväl vad avser kursutbud som på lärar- och instruktörssidan. Intressantare torde dock vara de möjligheter som öppnar sig då det gäller att lösa uppgifter i GRO. Exempelvis genom

att RO och Sjövärnsskåren gemensamt bemannar båtar/fartyg i FM (kan röra sig om författningssnig tjänstgöring för RO). Inom Sjövärnsskåren pågår exempelvis utbildning i sjöövervakning. Ett utvecklat samarbete torde kunna leda till att sjöövervakning med Jägaren, vedettbåtar och andra typer av fartyg/båtar skulle kunna bedrivas under exempelvis semesterperiod, vissa helger o dyl då FM av arbetstidsskäl inte klarar av att bemanna dessa. Med en långsiktig planering torde tillräcklig framförhållning kunna tillgodoses. Andra exempel kan vara att under ordinarie semesterperiod eller under helger bemanna och köra fartyg ur skoldivisionen för navigations- och manöverutbildning av kadetter, RO, Sjövärnsskårist, ungdomar från SVK sommarskolor m fl. FM får allt svåra-

Kurs i sjöövervakning vid Öresundsbron

FOTO: PETER FJELLVIND

re att ställa upp med kvalificerade YO som instruktörer för de frivilliga försvarsorganisationerna. Varför inte utnyttja fler RO för detta? Jag kan exempelvis tänka mig en särskild "instruktörslinje SVK" för RO i marinen.

Jag är övertygad om att det går att hitta en rad områden där ett utvecklat samarbete skulle gagna såväl reservofficerarna som Sjövärnsskåren. Med ett gemensamt koncept torde vi även kunna bli en betydligt starkare marin frivilligröst visavi FM. Sjövärnsskåren sträcker härmed ut en hand till SFRO och andra RO i marinen! Finns det någon som är villig att ta emot den handen?

JOHAN FISCHERSTRÖM
RO och generalsekreterare SVK RF

SVAR:

Dessa tankar om samarbete presenterades ursprungligen för SFRO redan för mer än ett år sedan och hade således uppkommit långt innan beskedet om eventuell uteslutning ur "frivilligfamiljen". Förbundet kände redan då att detta kunde vara mycket intressant för våra medlemmar, men tiden räckte inte riktigt till just då till att ta tag i projektet och arbeta fram ett koncept för samarbete. Emellertid när nu verk-

ligheten kastat om SFRO:s förutsättningar och förbundet radikalt tvingas se över sin verksamhet och inriktning, ter sig ett ökat samarbete med SVK som ett väldigt attraktivt och självklart projekt att inleda. Vi kan se ett antal olika platser där reservofficerare kan fylla en funktion och otvivelaktigt skulle flera av SFRO:s utbildningar kunna anpassas för att även rymma deltagare ur Sjövärnsskåren.

Svaret på Johan Fischerströms fråga är definitivt: JA!

ANNE LARSSON

kalendarium 2004

SFRO

- 26 februari**
Göteborgskretsens årsmöte, SOSG, Nya varvet.
- 28 februari**
Malmöskretsens årsmöte, resa till Bornholm (se sidan 7).
- 20 mars**
Förbundsårsmöte, Artillerigården
Framtidsseminarium del 3, Artillerigården
- 21 april**
Ledarskapsutbildning del 2, "Destruktiva grupper", Malmöskretsen, Lund
- 21 maj**
Heldagsglats med s/y *Helene af Ystad*, Malmöskretsen
- 17 juni**
Navigations- och bastuövning med efterföljande föredrag "RO i OPIL" och middag, Malmöskretsen

Försvarsmakten

- Januari-februari v 402-406**
Insatsförbandens övning 1, 1 ubflj, 2 ysflj
- Mars-april v 413-415**
Deltagande i *FOST*, 1 ubflj
- April v 414-415**
Baltic bridge, 3 ysflj
- April-maj v 418-420**
Blue game, 4 mkrflj
- Maj-juni v 421-423**
Deltagande i *FOST*, 2 ysflj
- Juni v 423**
LTÖ, marin ledningsträningsövning, 1 ubflj, 2 ysflj, 3 ysflj, 4 mkrflj, Amf 1, Amf 4 och hkpflj
- Juni v 424-425**
Baltops, 1 ublj, 3 ysflj, hkpflj
- Juni-juli v 425-427**
JMC i Skottland, 1 ubflj, 3 ysflj

Museer

- Marinmuseum (Karlskrona)**
www.marinmuseum.se
Öppet tis-sön kl 11-17

"Land i sikte!"
Utställning om den urgamla konsten att navigera.
Fr o m 11 oktober

Ubåt
Vandringsutställning i samband med Ubåtsvapnets 100-årsjubileum.
Fr o m 17 januari
- Sjöhistoriska museet**
www.sjohistoriska.nu
Sjöhistoriska museet är öppet dagligen 10-17

"Mellan Hägg och Sillén - monumentala drömmar"
Utställning om marinmålari mm. Pågår tom januari 2005

"Klart skepp!"
Handlar om svenska flottan i historien. Varför finns marinen och vad har den utträttat? Även om Sverige haft fred sedan 1814 har vi rustat för att hålla kriget borta från oss – kärnan i den svenska neutralitetspolitiken.

Utställningen Klart skepp! Om svenska flottan i historien berättar om krigets fasor, om kampen om herraväldet över haven och om Östersjön som ett Fredens hav!
- Vasamuseet**
www.vasamuseet.se
Öppet 10-17 alla dagar, onsdagar 10-20
- Besök museernas hemsidorna för övrigt program.**

Aktiviteter

- Januari v 401-402**
Högvakt, 4. minkrflj
- Januari v 403-404**
Högvakt, 3. ysflj
- Besök Försvarsmaktens hemsida www.mil.se för mer detaljer.

Aktiviteter

- Ubåtsvapnet 100 år**
www.ubatsvapnet100.com
- Karlskrona maj 2004**
21-23 maj
- Stockholm augusti 2004**
19-22 augusti
- Besök hemsidan för hela programmet.

I nästa nummer...

- * Vad händer med SFRO?
- * Vinterns kurser

...och mer...

Posttidning B

Returadress: SFRO

Box 5417, 114 84 Stockholm

Rätt man på rätt plats!

Försvarsmakten har fått sig en ny Överbefälhavare, generalen Håkan Syrén. En militär. Men det är kanske sista gången, vilket aktualiserar frågan om Försvarsmaktens ledning.

Vid många tillfällen under senare år har röster höjts med det gemensamma budskapet att den militära hierarkin i Försvarsmakten skall rämnas, eller i vart fall förändras.

I somras föreslog - troligen på allvar - socialdemokraten Håkan Juholt och centerpartisten Anders Svärd att överbefälhavartiteln skulle bytas mot generaldirektör. Deras argument var bland andra att Försvarsmakten skulle bli mer välskött. Och det är vällovigt i sig. De poängterade också att Försvarsmakten inte är sig lik i jämförelse med fornstora (rent kvantitativt sett) dagar. Och det är också helt riktigt.

Det är sedan det börjar slira i resonemanget. För det första för att man som nyhet i dagens Försvarsmakten anger att försvaret numera sysslar med företagsledning. Försvarsmakten håller alltså på att bli ett företag, eller i vart fall företagslik. Men det kan väl ändå inte stämma? Försvarsmakten är trots allt fortfarande en myndighet. Och dessutom, Gud be vare, inte heller något affärsdrivande verk. En Försvarsmakt - den svenska idag, liksom övriga under all tid - agerar som tur är inte i en marknadsekonomi och startar krig för högstbjudande. Så detta kan knappast vara ett argument för en titelförändring.

Men det kanske intressantaste i förslaget är inte titelförändringen i sig, utan avsaknaden av andra förslag. I och för sig är det väl allom bekant att inget är så slagkraftigt som att byta en titel. Jämför bara med den revolution som rengöringsindustrin genomgick när städerskan blev lokalvårdare.

Det finns dock de som gått längre och föreslagit att chefen i försvaret inte skall vara militär.

Självklart måste Försvarsmakten i en tid av allt färre röda pilar på Östersjön förändra sig och öppna sig mot den civila världen. Givetvis måste det satsas på nya kompetenser i Försvarsmakten. Men lika självklart är det att den högre funktionären i Försvarsmakten skall kunna tituleras med titel såsom överbefälhavare och vara militär. Överbefälhavaren är den som skall leda rikets styrkor i krig. Det är onekligen en militär kompetens mer än en kameral. Och det är själv-

klart så att en militär är främst skickad att utföra ett sådant arbete.

Men lika viktigt är det trots allt att Försvarsmakten släpper synen att officeren kan allt. Ett ankare i mössan är inte ett tecken på omnipotens.

Det har varit viktigt - och har nog blivit än viktigare - att Försvarsmakten öppnar upp och släpper in till exempel reservofficerare med ekonomisk, juridisk, eller vad det nu vara må, kompetens. För likväl som militären kan kriga kan ekonomen räkna.

Samtidigt skall dock, som sagt, hållas i minnet att den militära verksamheten - kriget - är så skild från alla andra mänskliga företeelser; det måste därför vara så att Försvarsmaktens chef är militär och inget annat.

Således - en militär i toppen och fyll på därunder med den som är bäst skickad - militärer i militära befattningar och andra lämpliga i andra befattningar.

Lycka till Håkan Syrén!

GIRION BLOMDAHL